

Financiële monitor 2016

1. Inleiding

In deze financiële monitor rapporteren we over de financiële afwijkingen die zichtbaar worden in de eerste zes maanden van het jaar. Deze afwijkingen rekenen we door (extrapoleren we) naar de financiële gevolgen voor het gehele begrotingsjaar. In de financiële monitor verwerken we uitsluitend de incidentele gevolgen voor het lopende jaar. De (eventuele) structurele gevolgen van de afwijkingen in deze financiële monitor, hebben we in de Voorjaarsnota 2016 verwerkt of komen als aanmelding in de begroting 2017. Door deze begrenzing heeft de financiële monitor uitsluitend gevolgen voor het resultaat van 2016. In deze financiële monitor hebben we de volgende hoofdstukken opgenomen:

2. Financiële samenvatting
3. Afwijkingen
4. Monitor ombuigingen uit Voorjaarsnota 2011, 2015 en begroting 2016

2. Financiële samenvatting

Financiële monitor 2016	Afwijkingen 2016 incidenteel
2.1 Algemene uitkering	789.000
2.2 Ontvangen subsidies	BN
2.3 Pensioenpremies	BN
2.4 Rente- en investeringslasten	250.000
2.5 Parkeren	BN
2.6 Beheer- en onderhoudskosten nieuwe projecten	BN
2.7 Regio8	-31.000
2.8 Af te rekenen vakantie en verlof medewerkers Laborijn	-137.000
2.9 Doorwerking sociaal domein op ondersteunende functies	PM
2.10 Documentaire dienstverlening	-350.000
2.11 Overdragen Statisch archief aan ECAL	-125.000
2.12 Aanmeldingen uit Voorjaarsnota 2016	PM
Totaal	396.000

2. Afwijkingen

2.1 Algemene uitkering gemeentefonds

€ 789.000 V

Met deze monitor verwerken we de effecten van de septembercirculaire en decembercirculaire 2015 en de meicirculaire 2016 in onze begroting 2016. De structurele effecten hiervan nemen we mee bij het samenstellen van de begroting 2017 en verder. Voor 2016 heeft dit dus een eenmalig effect. Over alle drie circulaires bent u geïnformeerd via een raadsmededeling. Daarom is de toelichting hier beperkt.

a. Algemene uitkering gemeentefonds septembercirculaire 2015 € 535.000 V

De oorzaak ligt vooral in een verwachte toename van rijksuitgaven die leiden tot groei van het gemeentefonds.

b. Algemene uitkering gemeentefonds decembercirculaire 2015 € 1.000 N

Geen nadere toelichting.

c. Algemene uitkering gemeentefonds meicirculaire 2016 € 255.000 V

Het voordeel wordt met name veroorzaakt door hoeveelheidsverschillen: We hebben de aantallen bij verdeelmaatstaven (bijvoorbeeld inwoners, woningen, bijstandsontvangers en leerlingen) aangepast aan de meest actuele gegevens van het CBS, het ministerie van BZK en informatie van onze gemeente.

Taakmutaties

Naast bovenstaande mutaties in de algemene uitkering bevatten alle drie de circulaires ook informatie over de zogenaamde taakmutaties in het gemeentefonds voor het jaar 2016. Bij een taakmutatie gaat het om middelen die gemeenten uit het gemeentefonds krijgen voor specifieke activiteiten. In onze gemeente is het gebruikelijk om deze middelen te oormerken voor die activiteiten en in onze begroting bij het betreffende product een gelijk bedrag als uitgave (al dan niet negatief) te ramen. Per saldo heeft dit voor onze begroting dus geen gevolgen.

In bijlage a bij deze monitor staat een overzicht van de taakmutaties uit de september- en decembercirculaire 2015 en de meicirculaire 2016. Ook wijzigingen in de integratie-uitkering sociaal domein verwerken we als taakmutatie en ziet u in bijlage a terug.

Met deze financiële monitor vragen wij u tevens om ermee in te stemmen dat wij de taakmutaties uit komende circulaires (september- en decembercirculaire 2016) voor het uitkeringsjaar 2016 via een technische wijziging vertalen in de begroting van 2016. Deze werkwijze hebben we ook in 2015 gehanteerd. Zoals eerder al genoemd heeft dit geen gevolgen voor de begroting, maar is het wel nodig en praktisch als wij de taakmutaties meteen na bekendmaking kunnen verwerken naar de betreffende budgetten.

2.2 Ontvangen subsidies

B.N.

Een deel van onze activiteiten kunnen we betalen doordat we gebruik maken van diverse subsidiemogelijkheden. Bij het samenstellen van de begroting is zelden bekend of we (een) subsidie ontvangen en hoe groot die is. Om rechtmatig te handelen, moeten we echter de inkomstenkant van onze begroting verhogen met het bedrag van de betreffende subsidie om de gerelateerde uitgaven van dezelfde omvang te kunnen doen. En voor het wijzigen van de begroting hebben we een raadsbesluit nodig, aangezien de raad het budgetrecht heeft.

Met deze financiële monitor vragen wij uw raad nu toestemming om de begroting 2016 in de loop van dit jaar te wijzigen op subsidie-ontvangsten. Budgettaire gevolgen heeft dit per saldo niet; de inkomsten zijn immers net zo groot als de uitgaven. Concreet gaat het voor dit moment om de volgende twee subsidies:

Subsidie alternatieve spoor kruising na sluiting Mullepad Gaanderen € 732.000

ProRail is in opdracht van de provincie Gelderland bezig om het spoor Winterswijk-Arnhem robuuster te maken. Eén van de maatregelen is een snelheidsverhoging van 100 naar 120-130 km/u op het baanvak Doetinchem-Gaanderen. Hiervoor is het vanuit spoorveiligheid noodzakelijk dat de onbewaakte voetgangersovergang Mullepad in Gaanderen wordt gesloten per augustus 2016. Er is een alternatieve oversteek gevonden, namelijk een onderdoorgang ter plaatse van de Bielheimerbeek, die draagvlak heeft bij alle betrokken partijen. ProRail en de provincie betalen de kosten voor deze onderdoorgang. Deze kosten bedragen € 732.000 (excl btw) die wij in de vorm van een subsidie ontvangen. Mocht de uitvoering om wat voor reden dan ook niet kunnen doorgaan, dan zullen wij het geld aan de provincie en ProRail moeten terugstorten.

Beschikbaar stellen subsidie De Zumpe-Rode Beek € 350.000

Eind 2014 heeft de raad krediet beschikbaar gesteld voor de uitvoering van het project Zumpe - Rode Beek, waarvoor wij in etappes kavels aanbieden voor functieverandering tot natuur (raadsbesluit 2014-85).

De provincie subsidieert deze functieverandering. In 2014 hebben wij een eerste etappe subsidie aangevraagd en gekregen. Inmiddels hebben wij een tweede etappe aan kavels voorgedragen. Hiervoor ontvangen wij naar verwachting € 350.000 aan subsidie. Wij stellen voor dit bedrag voor het bestemd doel beschikbaar te stellen.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid bestaat eruit dat de ontvangen subsidiegelden daadwerkelijk voor het bestemde doel worden ingezet. Mocht de uitvoering om wat voor reden dan ook niet kunnen doorgaan, dan zullen wij het geld aan de provincie moeten terugstorten.

2.3 Pensioenpremies

B.N.

Op 28 januari heeft het ABP-bestuur de invoering van een opslag van 1% op de pensioenpremie definitief gemaakt, na een positief advies van het verantwoordingsorgaan van het fonds. ABP voert deze opslag per 1 april 2016 door. De opslag is nodig, omdat de financiële positie van ABP eind december niet voldoende was. Verlaging van de pensioenen, het laatste redmiddel voor fondsen om de financiële positie te verbeteren, is in 2016 niet aan de orde. Voor 2016 kunnen we de gestegen pensioenpremies ten bedrage van € 131.000 (maanden april t/m december) dekken uit de stelpost die we in onze begroting hebben voor loon- en prijsstijgingen. Structureel heeft de stelpost echter onvoldoende ruimte hiervoor. Daarom zullen we bij de begroting 2017 een aanmelding doen van € 175.000.

2.4 Rente en investeringslasten

€ 250.000 V

Rente en investeringslasten geven dit jaar naar verwachting een voordeel van ca € 250.000 met name als gevolg van de lagere rente voor nieuwe leningen dan begroot.

Tot 2015 konden grotere voordelen worden gerealiseerd ten opzichte van de ramingen. Vanaf 2015 anticiperen we hierop door de ramingen al in de begroting naar beneden bij te stellen. Het resultaat zoals nu verwacht zal ca. € 250.000 bedragen.

2.5 Parkeren

B.N.

Op 30 juni 2015 heeft het college van B&W maatregelen genomen in de bedrijfsvoering van parkeren. Hierdoor is het parkeerresultaat (opbrengsten/kosten) in 2016 nagenoeg in evenwicht. Op 05 november jl. heeft de raad eveneens verdergaande maatregelen getroffen (aanpassing bemensing parkeergarages en herziening afschrijving parkeergarage).

Bovenstaande acties hebben tot een positieve ontwikkeling geleid ten opzichte van de begroting waardoor een voordeel ontstaat op de uitgaven (minder uitgegeven dan begroot).

Op de inkomsten zien wij een mogelijke tegenvaller ten opzichte van de begroting.

Door een structurele intensieve controle op betaald parkeren vanaf 2^e helft 2015 met als direct resultaat een stijging van de boeteopbrengsten, is het betaalgedrag in 2016 verbeterd c.q. gestabiliseerd. De boete inkomsten zullen hierdoor lager zijn dan begroot. Daarnaast wordt een kleine tegenvaller verwacht op straat parkeren / parkeergarages als gevolg van fysieke projecten in/rond het Centrum. Ook zijn de inkomstenramingen voor het product parkeren wel geïndexeerd en dus verhoogd, terwijl de tarieven op hetzelfde niveau gebleven zijn. Al met al is de verwachting dat de het resultaat op het product Parkeren neutraal zal zijn voor het jaarrekeningresultaat 2016.

2.6 Toename beheer- en onderhoudskosten door overdracht van projecten aan buha **B.N.**

We hebben de werkwijze rond de onderhoudskosten van nieuwe projecten opnieuw gedefinieerd. Met ingang van begrotingsjaar 2017 worden projectvoorstellen meteen bij aanmelding voorzien van berekeningen van verwachte beheer- en onderhoudskosten. Voor lopende projecten moeten de dekking van beheer- en onderhoudskosten nog geformaliseerd worden bij oplevering van het project. Voor 2016 gaat het om een bedrag van € 183.000 waarvoor wij u bij deze goedkeuring vragen om over te dragen vanuit het budget voor (boven)nominale ontwikkelingen naar de budgetten voor beheer- en onderhoud van wegen en groen. De gevolgen hiervan voor onze begroting zijn per saldo € 0.

2.7 Regio8 **€ 31.000 N**

De gemeenten zijn wettelijk verantwoordelijk (Mediawet Artikel 2.17a) voor de financiering van de lokale publieke media-instellingen. Het bedrag dat het rijk, met het oog op de financiering van de lokale publieke media-instellingen, in het Gemeentefonds stort komt daarmee daadwerkelijk aan deze instellingen ten goede. Op 18 juni 2013 heeft de gemeenteraad besloten stichting Optimaal FM (tegenwoordig stichting Regionaal Mediacentrum / REGIO 8) een subsidie toe te kennen voor een periode van 5 jaar. De gemeenteraad heeft hiervoor een budget beschikbaar gesteld van maximaal € 31.000 per jaar wat overeenkomt met de VNG richtlijn van € 1,30 per woonruimte. In de begroting 2014 is voor de jaren 2014 en 2015 echter een incidenteel bedrag opgenomen. Met deze monitor melden wij daarom € 31.000 aan voor het jaar 2016. Bij de begroting 2017 zullen wij een structurele aanmelding doen voor de jaren 2017 en volgende. Overigens ligt het in de lijn der verwachtingen dat lokale omroepen na 2018 zullen omvormen tot regionale omroepen. Mocht dat op enig moment tot een besparing leiden, dan zullen wij dat melden.

2.8 Af te rekenen vakantie en verlof medewerkers Laborijn **€ 137.000 N**

Per 1 januari 2016 zijn onze medewerkers van de afdeling Werk en Inkomen geplaatst in de nieuwe fusieorganisatie Laborijn. In het sociaal plan is afgesproken dat deze medewerkers de bestaande verlofuren, en de bestaande opbouw van de vakantie-uitkering (maanden juni tot en met december) meenemen naar de nieuwe organisatie. Het gaat om totaal € 137.000 die we inmiddels aan Laborijn hebben overgemaakt. Omdat het hier een vooruitbetaling betreft, vormt dit een nadeel voor onze begroting 2016.

2.9 Doorwerking sociaal domein op ondersteunende functies **PM**

De werkzaamheden voor ondersteuning van onze taken in het sociaal domein vragen meer van ons dan we vooraf konden voorzien. Zo heeft afdeling Bedrijfsvoering medewerkers moeten inhuren. De financiële afwikkeling en verantwoording van zorgkosten en –declaraties over 2015 heeft namelijk beduidend meer inspanning gevraagd dan we vooraf verwachten. Voor 2016 gaat de verwerking steeds beter, maar we zijn er nog lang niet. Daarnaast speelt nu de regionale aanbesteding 2017 die veel extra werk met zich meebrengt. Daarom hebben we medewerkers moeten inhuren. Ook onze accountant heeft al vroeg in het controletraject aangegeven dat hij met een hogere rekening komt voor de controle van de jaarrekening 2015. Want niet alleen wij, maar ook hij heeft veel extra werk moeten verzetten om tot de accountantsverklaring (met beperking, weliswaar) te komen.

Naast de kosten voor inhuur brengt een tijdelijke kracht ook kosten met zich omdat hij/zij een ict-gebruikerslicentie en een werkplek nodig heeft. Dit leidt tot extra uitgaven voor huisvesting (de huur van kantoorruimte in de Stadspoort), facilitaire- en ICT-diensten.

In de tweede helft van 2016 doen we een algehele beoordeling van de budgetten in het sociaal domein. Hierbij zullen we ook de meerkosten van ondersteunende diensten in de vorm van inhuur van extra personeel, huisvesting en ICT betrekken. Zodat we dan de diverse plussen en minnen tegen elkaar kunnen afwegen.

2.10 Documentaire dienstverlening

€ 350.000 N

In zijn dienstverlening naar de burger/ondernemer kent de gemeente een internet-, telefonisch-, balie- en een postkanaal. Het postkanaal wordt verzorgd door de teams facilitair(postdistributie) en documentaire informatie(registratie en archivering).

Vanaf 2010 is de het team DI geconfronteerd met een toenemend aantal registraties. De invoering van Het Nieuwe Werken en de taakuitbreiding van de gemeente op het terrein van het sociaal domein waren hiervan de oorzaak. Door de keuze voor digitaal werken ontstond ook een hybride situatie, naast het papieren archief werd ook een digitaal archief bijgehouden.

Een belangrijke efficiencyverbetering was in 2015 de stap naar een volledige digitalisering van het archief. Het beheren van het dynamisch papieren archief, naast het digitale archief, is hiermee komen te vervallen. Op dit moment wordt er een nieuw zaak- en archiefsysteem ingevoerd dat ook nog verdere efficiencyverbetering voor zowel DI als de medewerker zal brengen. Dit heeft gemaakt dat er veel tijdelijke capaciteit in de afgelopen jaren is ingehuurd. Doordat er veel ontwikkelingen tegelijk speelden was het niet goed te zeggen welke structurele uitbreiding daadwerkelijk noodzakelijk zou zijn.

Bij de voorjaarsnota hebben wij deze problemen al gemeld en is ook alvast deels structurele personele uitbreiding gevraagd.

Voor de 2016 is de omvang van de flexibele schil bijna 8 Fte. In mindering op dit inhuurbudget kan worden gebracht de door Laborijn te vergoeden DI-dienstverlening, grootte € 100.000

Nadeel: Flexibele schil € 450.000 minus Laborijn vergoeding € 100.000. Totaal nadeel € 350.000.

2.11 Overdragen Statisch archief aan ECAL

€ 125.000 N

De toenemende werklast van DI heeft er in geresulteerd dat er net als in voorgaande jaren weinig tot geen capaciteit was voor activiteiten, zoals archiefbeheer en archiefoverdracht en vernietiging. Gezien de wettelijke verplichtingen die er op dit terrein bestaan is er daarom een groot project uitgevoerd om deze achterstand tot 2010 in te lopen. Hierbij is ook gebruik gemaakt van de inzet van externe medewerkers, met als doel hen nieuwe kansen op de arbeidsmarkt te geven. Een grotere omvang van het project en wisseling van medewerkers heeft er echter wel toe geleid dat er meer tijd nodig was en middelen zijn ingezet dan voorzien. Wel is met dit project bereikt dat onze waardevolle documenten overgedragen worden aan het ECAL en voldoen aan onze wettelijke verplichtingen. Nadeel: € 125.000.

2.12 Aanmeldingen uit Voorjaarsnota 2016

PM

In de Voorjaarsnota 2016 hebben wij aan- en afmeldingen gedaan voor de jaren 2016 tot en met 2020. De raad heeft besloten dat we met deze monitor de financiële effecten van de aan- en afmeldingen verwerken in de begroting 2016. In onderstaande tabel zijn ze samengevat. Voor de tekstuele toelichting verwijzen wij u naar de Voorjaarsnota 2016. Deze aanmeldingen tellen we niet mee in het totale financiële resultaat van de financiële monitor, omdat ze via het resultaat van de Voorjaarsnota 2016 al meetellen in ons financieel meerjarenperspectief.

a. Duurzaamheid	150.000 N
b. BTW voordeel GRP	125.000 V
c. Niet realiseren taakstelling Vastgoedfonds aan AR	610.000 N
d. Duurzaamheid	50.000 N
e. Formatie gemeentelijke taken vluchtelingen	80.000 N
f. Implementatie vennootschapsbelasting	<u>50.000 N</u>
Totaal	815.000 N

4. Monitor ombuigingen uit Voorjaarsnota 2011, 2015 en begroting 2016

Met de Voorjaarsnota 2011, de Voorjaarsnota 2015 en de Begroting 2016 heeft de raad besloten tot diverse ombuigingstaakstellingen. Aan het eind van deze monitor ziet u het totaaloverzicht van openstaande ombuigingen en de stand van zaken.

Bijlage A Taakmutaties gemeentefonds

In de septembercirculaire 2015 zijn de volgende taakmutaties opgenomen voor 2016:

Tabel taakmutaties septembercirculaire 2015	
bedragen x € 1.000	
Omschrijving	2016
integratie-uitkering sociaal domein	
1 Wmo lokaal	-102
2 Wmo beschermd wonen	
3 jeugd	
4 Re-integratie	
5 Wsw	-4
subtotaal integratie-uitkering sociaal domein	-106
1 decentralisatieuitkering MO en OGGz	1
2 integratieuitkering Wmo	18
3 decentralisatieuitkering huishoudelijke hulp toelage	-28
4 decentralisatieuitkering jeugdwerkloosheid	100
5 scootmobielen	
6 wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw Participatiewet	22
7 taaleis Participatiewet	8
8 faciliteitenbesluit opvangcentra	
9 tijdelijke voorziening bed, bad en brood	
10 decentralisatieuitkering bevolkingsdaling	1.012
totaal overige taakmutaties	1.133
totaal	1.027

In de decembercirculaire 2015 zijn de volgende taakmutaties opgenomen voor het jaar 2016:

Tabel taakmutaties decembercirculaire 2015	
bedragen x € 1.000	
Omschrijving	2016
1 Wmo lokaal	26
2 Wmo beschermd wonen	1.027
3 jeugd	-23
4 Re-integratie	6
5 Wsw	0
mutaties integratie-uitkering sociaal domein	1.036
Omschrijving	2016
1 decentralisatieuitkering herstructurering Wsw sector	0
2 decentralisatieuitkering Impuls Brede Scholen ombinatiefunctie	-3
3 Referendum Associatieverdrag EU en Oekraïne	64
totaal overige taakmutaties	61
Totaal	1.097

In de meicirculaire 2016 zijn de volgende taakmutaties opgenomen voor het jaar 2016:

Tabel taakmutaties meicirculaire 2016	
bedragen x € 1.000	
Omschrijving	2016
integratie-uitkering sociaal domein	
1 Wmo lokaal	92
2 Wmo beschermd wonen	437
3 Jeugdzorg	277
4 Re-integratie	
5 Wsw	163
subtotaal integratie-uitkering sociaal domein	969
6 integratieuitkering Wmo 2015	12
7 decentralisatieuitkering MO en OGGz 2015	-1
8 decentralisatieuitkering MO en OGGz	9
9 suppletieuitkering bommenregeling	58
10 faciliteitenbesluit opvangcentra	24
11 peuterspeelzaalwerk	
12 voorschoolse voorziening peuters	31
13 BRP: centralisering inschrijving vergunninghouders	
14 integratieuitkering Wmo	184
15 referendum	34
16 basisregistratie grootschalige topografie	
totaal	1.320

Monitor ombuigingen uit Voorjaarsnota 2011, 2015 en begroting 2016			Ramingen uit begroting 2016				Stand van zaken				
Programma	afdeling	Ombuigingstaakstelling STRUCTUREEL (bedragen x € 1.000)	2016	2017	2018	2019					
Voorjaarsnota 2011 (begr 2016, blz. 109)											
4 Cultuur en cultuurhistorie	MO	Restant bezuiniging bibliotheek	50				gerealiseerd door sluiting vestiging Wehl				
11 Bestuur, organisatie, bedrijfsvoering (BOB)	FO	Omzettaakstelling loonsom en loonsom gerelateerd	360				gerealiseerd				
Voorjaarsnota 2015											
4 Cultuur en cultuurhistorie	MO	Herverdeling subsidiebijdragen bibliotheek	140				gerealiseerd				
7 Landschap, natuur, recreatie	MO	Besparing op budget recreatie	20				gerealiseerd				
10 Sociaal domein	Regisseur SD	Risicoreservering Sociaal Domein naar alg. middelen	1.600				gerealiseerd				
Begroting 2016											
4 Cultuur en cultuurhistorie	MO	Samenwerking drie culturele instellingen en Regionale samenwerking Achterhoekse bibliotheken			300	300	We werken aan een businesscase en de muziekschool brengt de frictiekosten in beeld. Wethouder Sluiter probeert de regionale samenwerking opnieuw vlot te trekken.				
4 Cultuur en cultuurhistorie	FO	Bijstellen subsidies monumentale panden	45				gerealiseerd				
5 Sport	MO	Besparingsmaatregelen sport		100	100	100	We nemen dit mee in het kader van het sportbeleid en het opzetten van een sportbedrijf.				
6 Bereikbaarheid	Buha	Beperking bijdrage parkeren aan algemene middelen		150	150		Invulling van deze taakstelling leggen we komend najaar voor met het nieuwe parkeerbeleid.				
6 Bereikbaarheid	Buha	Besparingsmaatregelen onderhoud wegen	100	100	100	100	2016 gerealiseerd	Buha komt in het najaar van 2016 met voorstellen voor de invulling van de taakstellingen voor de jaren 2017 e.v.			
7 Landschap, natuur, recreatie	Buha	Besparingsmaatregelen Groen (+speelvoorz. 2017)	100	200	100	100	2016 gerealiseerd				

Programma	afdeling	Ombuigingstaakstelling STRUCTUREEL (bedragen x € 1.000)	Ramingen uit begroting 2016				Stand van zaken			
			2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
Begroting 2016 (vervolg)										
8 Duurzaamheid en milieu (blz. 24 bgr. 2016)	Buha Gem.winkel/Buha	Overhead in afvalstoffen en rioolheffing Kosten KCC/TIC Gem. winkel doorberekenen in afval/riool	160	100						gerealiseerd We verwachten dat de burger dit hoogstens summier merkt in de tarieven omdat Buha 3.0 leidt tot besparingen. Deze compenseren de kostenverhoging als gevolg van het doorberekenen van de werkelijke kosten.
10 Sociaal domein	Zorgplein	Armoedebeleid		100	200	200				Met de begroting 2017 komt een voorstel voor de invulling van de bezuiniging van € 400.000
10 Sociaal domein	Regisseur SD	Subsidies heroverwegen		125						gerealiseerd
11 BOB (blz. 33 bgr. 2016)	Buha	Organisatieontwikkeling: Buha 3.0		165	135	140				De taakstelling voor 2017 is met de Voorjaarsnota 2016 een jaar naar achteren geschoven. Vooralsnog verwachten we dat de taakstelling van totaal € 440.000 gerealiseerd wordt.
	F. Langeveld	Organisatieontwikkeling: fusie uitv. Org. ISWI, Wedeo, W&I	300							gerealiseerd
	FO	Organisatieontwikkeling: besparing 0,5 fte Groen bij afd. FO	40							gerealiseerd
11 BOB	Directie	Organisatieontwikkeling: reductie reg. loonsom fysieke afdelingen			75					betrekken we bij organisatieontwikkeling
	Directie	Maatregelen extra korting op loonsom (stelpost 540.000)	100	100	175	165				In 2016 zal het effect gerealiseerd worden doordat mensen gebruik maken van het generatiepact. Voor de daarop volgende jaren is nog niet duidelijk wat hiervan het effect zal zijn. Dit hangt af van het aantal mensen dat besluit hiervan gebruik te maken.
12 Alg. financiële middelen	BV	Fin.techn. Maatregel: inkomsten dividend	150							gerealiseerd
	BV	Fin.techn. Maatregel: Financieringsrente	75							gerealiseerd
	BV	Fin.techn. Maatregel: inzetten stelpost autonome ontwikkelingen		150	100					gerealiseerd
Totaal structurele ombuigingstaakstellingen			3.240	1.290	1.435	1.105	0	0	0	0
Programma		Ombuigingstaakstelling INCIDENTEEL (bedragen x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
12 Algemene financiële middelen		ruil aandelen Alliander		365						
Totaal incidentele ombuigingstaakstellingen			0	365	0	0	0	0	0	0